

Halina Wiatr

Tradycje i osiągnięcia w zakresie dydaktyki języka rosyjskiego w Instytucie Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej UAM

Studia Rossica Posnaniensia 17, 187-195

1982/1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

HALINA WIATR

Poznań

TRADYCJE I OSIĄGNIĘCIA W ZAKRESIE DYDAKTYKI JĘZYKA ROSYJSKIEGO W INSTYTUCIE FILOLOGII ROSYJSKIEJ I SŁOWIAŃSKIEJ UAM

Przedmiotem niniejszego artykułu, zgodnie z zapowiedzią, są tradycje i osiągnięcia w zakresie dydaktyki języka rosyjskiego w Instytucie Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej UAM. Sformułowanie powyższe obliguje do przedstawienia całokształtu problemu nauczania języka rosyjskiego na ćwiczeniach praktycznych oraz przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela-rusycysty na zajęciach z metodyki. Takie potraktowanie tematu znacznie jednak przekroczyłoby ramy i możliwości artykułu. Z tego też powodu zmuszeni jesteśmy ograniczyć nasze rozważania do zobrazowania działalności w zakresie metodyki nauczania języka i literatury rosyjskiej. Równocześnie pragniemy zapewnić, iż nie pominiemy istotnych osiągnięć naszych współpracowników w dziedzinie doskonalenia procesu dydaktycznego na studiach rusycystycznych w ogóle.

Działalność dydaktyczną w zakresie przygotowania przyszłych absolwentów rusycystyki do pracy w zawodzie nauczycielskim rozpoczęto w roku akademickim 1968/1969. Były to wykłady w wymiarze 2 godzin tygodniowo dla studentów V roku filologii klasycznej, którzy podjęli studia rusycystyczne jako drugi, dodatkowy kierunek.

W roku następnym (1969 - 1970) zgodnie z obowiązującym wówczas programem studiów rusycystycznych podjęto również zajęcia z metodyki nauczania języka rosyjskiego i literatury w trybie wykładów i ćwiczeń na IV roku studium stacjonarnego i V — wieczorowego. Oprócz zajęć audytoryjnych i hospitacji lekcji w szkole podstawowej i średniej studentów stacjonarnych obowiązywały praktyki pedagogiczne, które odbywały się w dwóch terminach:

— 2 tygodnie na przełomie lutego i marca (w semestrze VII) w szkole podstawowej — 2 (a następnie 4) tygodnie w szkole średniej w semestrze IX, po zakończeniu zajęć z metodyki.

Stan taki utrudniał ewentualną korektę błędów metodycznych popełnianych przez praktykantów podczas realizacji samodzielnie przygotowanych lekcji.

Sytuacja uległa pewnej poprawie z chwilą wejścia w życie w 1973/1974 r. akad. nowego czteroletniego programu studiów, zgodnie z którym na zajęcia z metodyki przydzielono więcej godzin i rozłożono je na cztery semestry (V - VI, VII - VIII), co stworzyło możliwość usytuowania praktyki pedagogicznej po III roku i spotkanie się ze studentami na zajęciach z metodyki na roku IV. Wspomnieć również należy, iż wzbogacono przygotowanie do zawodu o zajęcia, orientujące w możliwościach wykorzystania środków technicznych w nauczaniu języka obcego, prowadzone przez pracowników Międzywydziałowego Instytutu Nowych Technik Nauczania przy UAM.

Zajęcia z metodyki oraz opiekę nad praktyką pedagogiczną kierownictwo Katedry (oficjalna nazwa Katedra Filologii Rosyjskiej w latach 1965 - 1969)¹ zleciło pracownikowi Zakładu Literatury Rosyjskiej i Radzieckiej mgr Halinie Wiatr, — wieloletniemu pedagogowi, mającemu doświadczenie w nauczaniu na wszystkich szczeblach, poczynając od szkoły podstawowej, poprzez liceum ogólnokształcące i zawodowe oraz Studium Nauczycielskie i WSN, gdzie również prowadziła zajęcia i seminarium dyplomowe z metodyki. W latach następnych do procesu kształcenia metodycznego włączył się pracownik Zakładu Języka Rosyjskiego mgr Tomasz Wójcik, również posiadający poważny staż pedagogiczny.

Początki pracy w zakresie nauczania tego przedmiotu nie były łatwe. Istniała bowiem poważna rozbieżność pomiędzy wymogami obowiązującego programu a stanem opracowań metodycznych. Brakowało podręczników i pomocy dydaktycznych, nie mieliśmy laboratorium ani gabinetu metodycznego. Nie było również warunków obiektywnych do podjęcia natychmiastowych badań i prac naukowych własnych w tym zakresie z powodu wielkiego obciążenia dydaktycznego. Zbyt szczupła kadra naukowo-dydaktyczna katedry musiała sprostać wszystkim wymogom szkoły wyższej. Pracownicy obu Zakładów podejmowali zajęcia z wielu przedmiotów w różnych pionach (stacjonarny, wieczorowy, zaoczny) i na różnych poziomach, poczynając od roku pierwszego do czwartego czy piątego włącznie².

Z braku więc opracowań podręcznikowych nowszych korzystano z trudno dostępnych i nie zawsze odpowiadających wymogom chwili prac W. Gałęckiego, sporadycznie wydawanych zbiorów, artykułów i informacji umieszcza-

¹ Patrz: H. Pańczyk, *10 lat filologii rosyjskiej w Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu (1965 - 1975)*, „*Studia Rossica Posnaniensia*” 1979, z. IX, s. 197.

² Przykładowo, autorka niniejszego artykułu przez wiele lat prowadziła zajęcia z ćwiczeń praktycznych, historii literatury i metodyki.

nych na łamach „Języka Rosyjskiego” a także „Języków Obcych w Szkole” i najnowszych opracowań radzieckich³.

Sięgnięto również do własnych doświadczeń uzupełnianych i wzbogacanych w toku spotkań towarzyskich i zebrań oficjalnych Katedry. Niemalą pomoc w tym względzie okazał mgr Tadeusz Kuroczycki, który przed podjęciem pracy w Katedrze był zatrudniony w Studium Nauczycielskim, a następnie pełnił obowiązki kierownika Okręgowego Ośrodka Metodycznego w Poznaniu. W toku polemik i dyskusji zarysowały się nowe możliwości i perspektywy rozstrzygnięcia trudnych problemów metodycznych. Krystalizowały poglądy, które w efekcie przyjęły kształt rozpraw doktorskich oraz skryptów⁴.

Wzmoczonej działalności naukowej i dydaktycznej sprzyjało powstanie w październiku 1969 r. Instytutu Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej (przez połączenie Katedry Filologii Rosyjskiej i Katedry Literatur Słowiańskich), a w jego ramach — Zakładu Metodyki Nauczania Języka Rosyjskiego. W skład pracowników tego Zakładu weszli lektorzy prowadzący zajęcia praktyczne z języka rosyjskiego oraz metodycy : st. wykładowca mgr Halina Wiatr, mgr Tomasz Wójcik i mgr Antoni Markunas. Kierownikiem Zakładu został doc. dr Tadeusz Zdancewicz.

W kolejnych latach (1973 - 1975) zespół metodyków wzmocnił się przez zaangażowanie na etat mgra Tadeusza Pacholczyka, absolwenta studium wieczorowego rusycystyki poznańskiej, mającego za sobą poważny staż pracy pedagogicznej na stanowisku kierownika Ośrodka Metodycznego, a następnie koordynatora Zespołu Wizytatorów Języków Obcych przy Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego, oraz mgr Edwardy Pacholczyk, pedagoga z 18-letnim stażem, wizytatora przedmiotowego języka rosyjskiego. Doskonała znajomość terenu oraz potrzeb i możliwości nauczycieli-rusycystów, a także osobiste doświadczenie i wiedza wspomnianych kolegów pomogły (i nadal są pomocne) we właściwym ukierunkowaniu zajęć specjalistycznych i praktyk pedagogicznych studentów rusycystyki.

Działalność Zakładu Metodyki cechowała duża aktywność naukowo-dydaktyczna. Odbывały się zebrania poświęcone problemom nauczania języka rosyjskiego na różnych szczeblach, zagadnieniom dydaktyki jako przedmiotu nauczania na studiach rusycystycznych itp. Referaty wygłaszali m. in. H. Wiatr, A. Markunas, M. Stefaniszyn, M. Ziombra.

Atmosfera wzajemnej życzliwości i zrozumienia potrzeb Zakładu sprzyjała

³ M. in. W. Gałęcki, *Zasady nauczania języka rosyjskiego. Metodyka. Podręcznik dla szkół wyższych*, Warszawa 1957 oraz tegoż autora, *Metodyka nauczania języka rosyjskiego w szkole podstawowej*, Warszawa 1965; *Z problematyki nauczania języka rosyjskiego*, pod red. B. Wieczorkiewicza, Warszawa 1966.

⁴ Zob. bibliografię opracowaną przez J. Litwinowa.

doskonaleniu form pracy dydaktycznej i rozwojowi badań naukowych. Poczynając od roku 1969 prace doktorskie napisali i obronili: dr T. Wójcik, dr A. Markunas, dr H. Wiatr, dr W. Jakowicka. Badania pracowników Zakładu Metodyki obejmowały następujące problemy szczegółowe:

1) Zagadnienia ogólne metodyki nauczania języka rosyjskiego w polskich szkołach średnich i wyższych. Były one przedmiotem szeregu artykułów dra T. Wójcika, m. in. *Teoria i praktyka nauczania języka rosyjskiego, Błędy interferencji i nieznamomości*. O problemach ogólnych pisał również dr A. Markunas: *Periodyzacja nauczania języka w Polsce i O sytuacyjnym nauczaniu języków obcych* oraz dr T. Kuroczycki: *Miejsce pieriewoda w uczebnym posobii po russkomu jazyku dla studentow-filologow*.

2) Podstawy naukowe nauczania języka rosyjskiego, z których najszerzej są reprezentowane podstawy językoznawcze w licznych opracowaniach dra T. Wójcika, m. in. książce pt. *Językoznawcze aspekty metodyki nauczania języka rosyjskiego* oraz artykułach: *Rola i zakres gramatyki w nauczaniu języka rosyjskiego, Miejsce językoznawstwa w strukturze studiów neofilologicznych, O językoznawcze podstawy nauczania języka rosyjskiego, Miejsce gramatyki kontrastywnej w procesie nauczania języka obcego*. Z podstawami literaturoznawczymi związane są artykuły dr Haliny Wiatr: *Polska literatura dziecięca i młodzieżowa o rewolucji październikowej, Arkadiusz Gajdar w Polsce Ludowej (1945 - 1965), Dzieciom o Leninie (Zarys leninianów dziecięcych), Z dziejów recepcji w Polsce radzieckiej literatury dla dzieci i młodzieży* i inne (ogółem 14) oraz obszerna publikacja *Radziecka rosyjska proza dziecięca i młodzieżowa w opinii krytyki polskiej lat 1945 - 1965*. O podstawach psychologicznych pisał dr Antoni Markunas w artykule *O niektórych aspektach psychologicznych nauczania języka rosyjskiego*.

3) Pomoce dydaktyczne i środki techniczne stosowane w praktycznej nauce języka rosyjskiego ze szczególnym uwzględnieniem środków audio-wizualnych (film i udźwiękowane przezrocza). Tematowi temu poświęcił również A. Markunas książkę *Film w nauczaniu języka rosyjskiego na studiach rusycystycznych* i szereg artykułów, np. *Przezrocza a film w nauczaniu języków obcych, Klasyfikacja filmów do nauczania języków obcych* oraz napisany wspólnie z mgr. M. Stefaniszynem *Rola i miejsce środków technicznych w dydaktyce języków obcych*.

4) W zakresie opracowania podręczników do praktycznej nauki języka rosyjskiego wielkie zasługi położyli mgr Zofia Kurczycka i dr T. Kuroczycki opracowując pięć podręczników i skryptów dla studentów filologii rosyjskiej (ze szczególnym uwzględnieniem studiów zaocznych) i słuchaczy szkół wojskowych, m. in. *Dialogi rosyjskie, Ćwiczenia z fonetyki i intonacji języka rosyjskiego, Język rosyjski dla podchorążych profilu politycznego*.

Cztery przedstawione wyżej problemy wytyczają główne kierunki badań metodycznych. Z pozostałych zagadnień należy podkreślić:

5. Metody stosowane w praktycznej nauce języka rosyjskiego (dr A. Markunas *O sytuacyjnym nauczaniu języków obcych*).

6) Badania nad interferencją języka ojczystego i nad transferem językowym (dr T. Wójcik *Na marginesie zjawiska interferencji w nauczaniu języka rosyjskiego*, mgr M. Stefaniszyn).

7) Badania nad predyspozycjami słuchowymi studentów polskich do opanowania przedemów (akcentu i intonacji) języka rosyjskiego (mgr M. Ziombra).

O wysokim poziomie naukowym prac badawczych pracowników naszego Zakładu świadczą uznania i nagrody. W roku 1976 w konkursie zorganizowanym przez Zarząd Główny TPPR, Ministerstwo Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz Zarząd Główny SZSP i redakcję „Nowych Dróg” nagrody za prace doktorskie otrzymali dr Halina Wiatr i dr Antoni Markunas. W bieżącym roku akademickim wielu pracownikom Zakładu przyznano nagrody rektorskie za całokształt pracy naukowej, m. in. dr H. Wiatr, dr A. Markunasowi, dr. T. Kuroczykiemu.

Pracownicy naszego Zakładu podjęli również badania w zakresie językoznawstwa uwieńczone szeregiem ciekawych artykułów i jedną rozprawą doktorską. Oprócz wspomnianych już kolegów (mgr M. Ziombra i mgr M. Stefaniszyn) badania językoznawcze podjęła mgr Eugenia Stankiewicz-Walter. Z inicjatywy i pod kierunkiem prof. dr. hab. W. Kuraskiewicza oraz doc. dr. T. Zdancewicza zajęła się ona badaniami nad leksyką poezji i prozy A. S. Puszkina. Częściowe wyniki tych badań ogłosiła w artykule pt. *Statystyczna charakterystyka leksyki A. S. Puszkina na podstawie „Eugeniusza Oniegina” i „Córki kapitana”*. Bardzo interesujące i właściwie unikalne są, prowadzone przez dr W. Jakowicką, badania nad rosyjską terminologią baletową i jej historią, których wyniki zostały częściowo opublikowane w artykułach: *Puti formirowanija baletnoj terminologii w sowriemiennom russkom jazykie* i *Iz istorii niekotorych baletnych terminow*.

Ranga naukowa Zakładu znacznie wzrosła od roku 1975 z chwilą zaangażowania na etat doc. dra hab. Władysława Woźniewicza, który wniósł poważny dorobek naukowy w postaci szeregu artykułów, m. in. *K woprosu o teoreticzeskoj osnowie upražnienij rieczni na prodwinutom etapie*, *Zagadnienie ćwiczeń twórczych w aspekcie teorii problemowego uczenia się* oraz obszernego studium teorii i praktyki pt. *Z zagadnień typologii ćwiczeń w kształtowaniu naucyków mówienia w języku rosyjskim*.

Penetracje naukowe w zakresie językoznawstwa i dialektyki języka rosyjskiego podejmują też mgr Edwarda Dobryniewska-Pacholczyk (w zakresie leksyki) oraz mgr Tadeusz Pacholczyk (w zakresie kształtowania sprawności czytania). Grupa lektorów i asystentów w składzie mgr E. Dobryniewska-Pacholczyk, mgr E. Stankiewicz-Walter, mgr A. Sitarski, mgr I. Sitarska oraz mgr B. Bogacka uczestniczą w pracach nad przygotowaniem

podręcznika do stylistyki rosyjskiej w planie porównawczym dla studentów filologii rosyjskiej pod kierunkiem doc. A. Mironiuka.

Dojrzewanie młodej kadry naukowej odbywa się pod troskliwą opieką Dyrekcji Instytutu. Zorganizowano w tym celu seminaria z zakresu metodologii badań naukowych. Odbywa się przygotowanie w zakresie pedagogicznym, tzw. pedagogizacja. Równocześnie prowadzi się wizytowanie zajęć i wzajemne koleżeńskie hospitacje połączone z życzliwą dyskusją. Doskonaleniu kadry lektorskiej sprzyjają też wyjazdy na różnego rodzaju staże krajowe i zagraniczne.

Działalność naukowo-dydaktyczna pracowników Zakładu Metodyki Nauczania znajduje również odzwierciedlenie w seminariach magisterskich i wykładach monograficznych.

Prace magisterskie z metodyki nauczania języka i literatury rosyjskiej zainicjowane zostały w 1972 r. i do roku 1975 prowadzone były wyłącznie pod kierunkiem naukowym st. wykładowcy dr Haliny Wiatr. Tematyka badawcza zamykała się ogólnie ujmując w kręgu następujących problemów:

- 1) Sposoby wprowadzania i utrwalania słownictwa.
- 2) Prześroczka dydaktyczne w nauczaniu gramatyki.
- 3) Formy i sposoby uatrakcyjniania lekcji.
- 4) Praca z uczniem zdolnym.
- 5) System ćwiczeń w zakresie kształtowania sprawności mówienia.
- 6) Ocena krytyczna zasobu i powtarzalności słownictwa w podręcznikach dla wszystkich klas szkoły podstawowej i średniej (w tym i zawodowej).
- 7) Analiza czasopism metodycznych w aspekcie ich wykorzystania w procesie nauczania języka rosyjskiego.
- 8) Literaturoznawcze podstawy nauczania języka rosyjskiego.

W ramach seminarium opracowano bibliografie rozumowane następujących czasopism: „Język Rosyjski”, „Russkij jazyk za rubieżom”, „Russkij jazyk w nacyonalnoj szkole”. Przeanalizowano proces nauczania języka rosyjskiego jako obcego w wybranych krajach socjalistycznych i republikach radzieckich. W zakresie podstaw literackich powstał cały szereg opracowań przyczynkarskich dotyczących roli i miejsca radzieckiej literatury dziecięcej i młodzieżowej w procesie nauczania języka rosyjskiego, doboru tekstów, oceny zasobu leksykalnego i metodyki pracy z tekstem literackim. Do chwili obecnej pod kierunkiem dr H. Wiatr napisano i obroniono około 200 prac magisterskich, z których wiele reprezentuje dojrzały warsztat badawczo-eksperymentalny, a nawet doczekało publikacji w postaci artykułu na łamach „Języka Rosyjskiego”⁵.

Od roku 1975 prowadzone są w naszym Zakładzie prace magisterskie

⁵ Np. T. Manierska, *Sposób prowadzenia lekcji zapewniający wysokie wyniki nauczania*, „Język Rosyjski” 1977, nr 2, s. 82.

pod kierunkiem naukowym doc. dra hab. W. Woźniewicza. Stanowią one pogłębione studia teoretyczne w zakresie wybranych aspektów nauki języka rosyjskiego w szkole. Magistranci opracowują określone cykle tematyczne, np. 1) Rozwijanie umiejętności mówienia na różnych etapach nauczania, 2) Kształtowanie receptywnych umiejętności na różnych etapach, 3) Kierowanie procesem przyswajania różnych sprawności itp. Na studiach zaocznych prace mają charakter badawczy o profilu diagnostycznym, aplikatywnym albo wdrażającym, co wiąże się z przeprowadzeniem eksperymentu lub samodzielnym opisem wdrożeń poszczególnych sprawności, połączonym z opracowaniem kwestionariuszy przebiegu lekcji.

Pod kierunkiem dra A. Markunasa rozpoczęto w 1978 r. szereg (ok. 10) ciekawych prac na temat wykorzystania środków audiowizualnych nauczania języka rosyjskiego w szkołach podstawowych i średnich.

Pracowników Zakładu Metodyki cechuje niezwykła aktywność i społeczna postawa w działalności naukowej i dydaktycznej również poza murami Uczelni. Od początku istnienia rusycystyki poznańskiej zasilaliśmy kadre pedagogiczną Studium Nauczycielskiego, a później WSN, prowadząc zajęcia z różnych przedmiotów, wspomagaliśmy filię filologii rosyjskiej w Szczecinie, uczestniczyliśmy w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli w pracach IKNiBO oraz działalności propagandowej i dydaktycznej Wojewódzkiego Zarządu Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej (mgr M. Stefaniszyn i mgr T. Pacholczyk). Od roku 1969 pracownicy Zakładu — dr H. Wiatr, dr A. Markunas, mgr T. Pacholczyk — biorą czynny udział w pracach Komisji Jurorów Wojewódzkiej Olimpiady Języka Rosyjskiego, której patronuje Instytut Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej z dyrektorem Instytutu doc. dr. Tadeuszem Zdancewiczem jako przewodniczącym.

Aktywność naukowa pracowników Zakładu przejawia się w czynnym uczestnictwie w kongresach MAPRJAL (Warszawa, Praha, Berlin), sympozjach i zjazdach, międzynarodowych i krajowych (Sofia, Halle, Kielce, Rzeszów, Lublin, Ustronie i inne), działalności naukowo-organizacyjnej Polskiego Towarzystwa Neofilologicznego i Polskiego Towarzystwa Rusycystycznego, sympozjach naukowych w ramach Dni Kultury Radzieckiej organizowanych corocznie przez WSP w Zielonej Górze, a także zorganizowaniu sympozjów ogólnokrajowych, np. w Kaliszu w dniach 5 - 7 grudnia 1979 r. odbyło się sympozjum naukowe na temat „Taksonomia szczegółowych celów sprawnościowych nauki języka rosyjskiego w dziesięcioletniej szkole”, którego inicjatorem i organizatorem był Zakład Metodyki Nauczania na czele z kierownikiem Zakładu doc. dr. hab. W. Woźniewiczem.

Doc. dr hab. Władysław Woźniewicz objął funkcję kierownika Zakładu w październiku 1978 r. Od tego czasu aż do chwili obecnej profil naukowy i dydaktyczny Zakładu Metodyki przedstawia się następująco:

— jeden docent, kierownik Zakładu

- jeden docent kontraktowy (pracownik naukowy ze Związku Radzieckiego)
- 3 doktorów (jeden adiunkt i dwóch starszych wykładowców)
- 14 magistrów na stanowisku starszego asystenta oraz lektora
- jeden pracownik obsługi technicznej.

Ujęcie w określone ramy organizacyjne dotychczasowych osiągnięć naukowo-dydaktycznych wpłynęło na znaczne ożywienie działalności Zakładu. Dzięki inicjatywie kierownika i przy jego dużym wkładzie osobistym podjęto szereg poważnych prac i zobowiązań, które znalazły odzwierciedlenie w planie perspektywicznym Zakładu na okres lat 1978/1981.

Ustalono, iż w okresie tym działalność nasza będzie się koncentrowała wokół następujących pięciu zagadnień:

- 1) Rozwój kadry naukowej i prowadzenie badań naukowych;
- 2) Wypracowanie, weryfikacja i wdrażanie nowych form pracy dydaktycznej i wychowawczej oraz doskonalenie aktualnie stosowanych form działalności;
- 3) Współpraca ze środowiskiem;
- 4) Rozwijanie współpracy i kontaktów naukowych z instytucjami w kraju i za granicą;
- 5) Zapewnienie nowoczesnej bazy dydaktyczno-materialnej dla potrzeb studentów i pracowników.

Szczególne możliwości zarysowują się w realizacji punktu pierwszego przedstawionego planu. Aktualnie w Zakładzie Metodyki w ramach indywidualnych prac badawczych rozwijane są następujące tematy:

- 1) Glottodydaktyczne i organizacyjne problemy kierowania nauką języka obcego (doc. dr hab. W. Woźniewicz).
- 2) Podstawy stosowania środków audiowizualnych w glottodydaktyce (dr A. Markunas).
- 3) Literaturoznawcze podstawy nauczania języka rosyjskiego (dr H. Wiatr).
- 4) Leksykalno-semantyczne grupy czasowników oznaczających chodzenie we współczesnym języku rosyjskim i polskim (mgr E. Dobryniewska-Pacholczyk).
- 5) Sterowanie procesem umiejętności czytania ze zrozumieniem (mgr T. Pacholczyk).
- 6) Interferencja języka polskiego w pracach pisemnych kandydatów na studia rusycystyczne w latach 1965 - 1975 (mgr M. Stefaniszyn).
- 7) Recepcja intonacji języka rosyjskiego przez słuchaczy studiów kierunkowych na początkowym etapie nauczania (mgr M. Ziombra).

Działalność dydaktyczna Zakładu będzie ukierunkowana głównie na doskonalenie tradycyjnych form pracy oraz wypracowanie nowych efektywnych sposobów służących realizacji celów kształcząco-zawodowych studentów. Cele te będą wprowadzane w życie poprzez:

- 1) aktualizację, skonkretyzowanie i ujednoczenie tematyki programu zajęć z przedmiotu metodyka nauczania języka rosyjskiego,

2) rozpoczęcie tworzenia ogólnozakładowego zbioru wyposażenia dydaktycznego w postaci wzorcowych konspektów, kompletu programów szkolnych, podręczników, książek nauczyciela itp.,

3) systematyczne i wnikliwe omawianie tematyki wykładów monograficznych oraz tematów prac magisterskich,

4) wypracowanie w miarę możliwości racjonalnego systemu odbywania środowiskowych i ciągłych praktyk pedagogicznych,

5) wdrażanie począwszy od października 1979 r. nowego systemu prowadzenia zajęć praktycznych,

6) rozpoczęcie prac przygotowawczych związanych z opracowaniem serii nowoczesnych podręczników dostosowanych do realizacji unowocześnionego i skonkretyzowanego programu z przedmiotu — praktyczna nauka języka rosyjskiego,

7) systematyczne doskonalenie umiejętności językowych i dydaktycznych pracowników naszego Zakładu.

Sądzymy, iż w oparciu o wzmocnioną doktoratami i rzetelnym przygotowaniem do pełnienia zawodu nauczyciela akademickiego kadrę naszych pracowników oraz dzięki osobistemu zaangażowaniu i zdecydowanej postawie kierownika Zakładu uda się nam zrealizować te poważne i ambitne plany.